1901

2021

Koncert charytatywny „Muzycy Muzykom”

Charity Concert ‘Musicians for Musicians’

Sezon jubileuszowy
2021 / 2022

25.03

Filharmonia
Narodowa

Dyrektor Artystyczny
Music and Artistic Director

Andrzej Boreyko

Dyrektor Honorowy
Honorary Director

Kazimierz Kord

Podziękowania

Orkiestra i Chór Filharmonii Narodowej przekażą swoje wynagrodzenia za dzisiejszy występ na rzecz artystów Narodowej Orkiestry i Chóru Ukrainy.

Filharmonia Narodowa dziękuje Andrzejowi Boreyce, Małgorzacie Pańko-Edery, Rafałowi Siwkowi i muzykom doangażowanym: Wiktorii Dettlaff, Radosławowi Jarockiemu, Wojciechowi Skórze, Maciejowi Dobrzańskiemu, Annie Muszyńskiej, Michałowi Adaminowi, Wojciechowi Komorzyckiemu, Marcinowi Piechule, Jakubowi Piekutowskiemu, jak również wszystkim osobom i firmom, które – za pracę przy organizacji, transmisji i promocji koncertu – zrezygnowały z honorarium.
W sposób szczególny dziękujemy:
bileterom i osobom obsługującym szatnię,
Panu Janowi Lechowi – autorowi omówienia w niniejszym programie,
Panu Johnowi Comberowi – tłumaczowi tekstów na język angielski,
Państwu Andrzejowi Sasinowi, Aleksandrze Nagórko, Patrykowi Kuldzie i Patrykowi Wolentarskiemu – CD Accord,
Panu Lechowi Rowińskiemu – pracownia projektowa beton.,
Pani Milenie Leśniak – studio typek,
Panu Piotrowi Olejnikowi – drukarnia PHU „OLEJNIK",
Panu Grzegorzowi Martowi – Współczesna Sztuka Dokumentacji,

oraz firmom:
Grupa Realizacyjna Akademii Filmu i Telewizji,
DG ART Agnieszka Deluga-Góra,
Serwis Bilety24.pl.

Dzięki ich wspaniałomyślności dochód ze sprzedaży biletów-cegiełek dzisiejszego koncertu zostanie przekazany na rzecz artystów Narodowej Orkiestry i Chóru Ukrainy.

25.03.2022

piątek / 19:30 / Sala Koncertowa
Friday / 7.30 pm / Concert Hall

transmisja internetowa / online streaming → filharmonia.pl
transmisja radiowa / radio broadcast
→ Polskie Radio SA Program 2 / Polish Radio Channel 2

Boreyko Monastyrska Pańko-Edery Dytiuk Siwek

Koncert na rzecz Narodowej Orkiestry Symfonicznej Ukrainy oraz Narodowego Chóru Ukrainy „Dumka"

A Concert in Aid of the National Symphony Orchestra of Ukraine and the 'Dumka' National Choir of Ukraine

Drodzy Artyści Narodowej Orkiestry i Chóru Ukrainy, Przyjaciele!

Dzisiejszy koncert w Filharmonii Narodowej jest bardzo szczególny, bo i świat, w którym przyszło nam żyć od 24 lutego, nie przypomina niczego, z czym mierzyliśmy się do tej pory. Rozpoczęta przez rząd Rosji brutalna wojna przeciw Ukrainie musi budzić głęboki sprzeciw wszystkich ludzi, którym bliskie są wartości budujące naszą cywilizację.

Jako Dyrektor Artystyczny Filharmonii Narodowej pragnę z całą mocą powtórzyć: okrutny atak na ludzi mieszkających w Ukrainie jest przestępstwem. Żadna wojna nie ma usprawiedliwienia. Sercem i duszą jestem z tymi, którzy walczą teraz o swoje i nasze życie – bo wolność Ukrainy to wolność całej Europy. Chylę czoła przed tymi, którzy zginęli i nadal giną w obronie swojej ziemi. Ich bohaterstwo pozostanie na zawsze w mojej pamięci.

W warszawskiej Filharmonii od wielu już lat brzmi muzyka ukraińska. Kompozycje takich twórców, jak Maksim Berezowski, Mykoła Łysenko, Borys Latoszyński, Myrosław Skoryk czy Walentin Silwestrow były i są obecne w repertuarze naszych koncertów. Dzisiaj muzyka ukraińska nabiera szczególnego znaczenia. Staje się symbolem wolności Ukrainy i z tym przesłaniem powinna być wykonywana jak najczęściej, w różnych zakątkach świata.

Moim marzeniem jest, aby muzyka nie dzieliła, ale łączyła ludzi niezależnie od miejsca na świecie, w którym rozbrzmiewa. Muzyka jest językiem, który nie potrzebuje tłumacza, a koncertowe wykonanie arcydzieł to najlepszy sposób na budowanie międzyludzkiej wspólnoty i jednocześnie najgłębszy wyraz wolności.

Dzisiejsze interpretacje dzieł Walentina Silwestrowa i Giuseppe Verdiego pragnę zadedykować matkom, które straciły swoje dzieci i dzieciom, które utraciły swoich rodziców w tej straszliwej wojnie.

Andrzej Boreyko
Dyrektor Artystyczny Filharmonii Narodowej

Dear Artists of the National Orchestra and Choir of Ukraine, Dear Friends!

Today's concert at the Warsaw Philharmonic is a quite singular occasion, because the world we've been living in since 24 February also resembles nothing we have faced until now. The brutal war against Ukraine launched by the Russian government naturally arouses profound opposition in everyone who cherishes the values on which our civilisation is founded.

As Artistic Director of the Warsaw Philharmonic, I wish to reiterate in the strongest terms: the ruthless attack on the people of Ukraine is a crime. No war is justified. I stand heart and soul with those who are now fighting for their lives and our lives, since the freedom of Ukraine is the freedom of the whole of Europe. I bow to those who have died and who continue to die in defence of their homeland. Their heroism will remain with me forever.

Ukrainian music has been played at the Warsaw Philharmonic for many years. Our concert programmes have featured works by such composers as Maxim Berezovsky, Mykola Lysenko, Boris Lyatoshinsky, Myroslav Skoryk and Valentin Silvestrov. Today, Ukrainian music has gained particular significance. It has become a symbol of a free Ukraine, and it should be performed with that message as often as possible, in all corners of the world.

My dream is for music to unite people wherever it is heard. Music is a language that needs no translation, and a concert rendition of a masterwork is both the best way to bring people together and the most profound expression of freedom.

I wish to dedicate today's interpretations of works by Valentin Silvestrov and Giuseppe Verdi to the mothers who have lost their children and the children who have lost their parents in this terrible war.

Andrzej Boreyko
Artistic Director of the Warsaw Philharmonic

Wykonawcy
Performers

Orkiestra i Chór Filharmonii Narodowej
Warsaw Philharmonic Orchestra and Choir

Andrzej Boreyko – dyrygent / conductor
Liudmyla Monastyrska – sopran / soprano
Małgorzata Pańko-Edery – mezzosopran / mezzo-soprano
Valentyn Dytiuk – tenor
Rafał Siwek – bas / bass
Bartosz Michałowski – dyrektor chóru / choir director

Filharmonia Narodowa zastrzega sobie możliwość zmiany programu i wykonawców.
Podczas koncertu obowiązuje zakaz fotografowania, filmowania i nagrywania dźwięku.
Prosimy również o wyłączenie telefonów komórkowych i sygnałów zegarków elektronicznych.

The Warsaw Philharmonic reserves the right to change the programme and performers.
It is prohibited to take photos, make videos and record sound during the concert. The audience is also kindly requested to switch off their mobile phones and digital watch alarms.

Program
Programme

Walentin Silwestrow / Valentin Silvestrov (ur./b. 1937)
Modlitwa za Ukrainę / Prayer for the Ukraine [3′50]
na chór mieszany *a cappella* / for mixed choir a cappella
(2014)

Giuseppe Verdi (1813–1901)
Messa da Requiem [80′]
na sopran, mezzosopran, tenor, bas, chór i orkiestrę
for soprano, mezzo-soprano, tenor, bass, choir and orchestra
(1873–1874)

Requiem

Requiem e Kyrie (sopran, mezzosopran, tenor, bas i chór / soprano, mezzo-soprano, tenor, bass and choir)

Dies irae

Dies irae (chór / choir)
Tuba mirum (chór i bas solo / choir and bass solo)
Liber scriptus (mezzosopran solo i chór / mezzo-soprano solo and choir)
Quid sum miser (sopran, mezzosopran, tenor / soprano, mezzo-soprano, tenor)
Rex tremendae (sopran, mezzosopran, tenor, bas i chór / soprano, mezzo-soprano, tenor, bass and choir)
Recordare (sopran, mezzosopran / soprano, mezzo-soprano)
Ingemisco (tenor solo)
Confutatis (bas solo i chór / bass solo and choir)
Lacrymosa (sopran, mezzosopran, tenor, bas i chór / soprano, mezzo-soprano, tenor, bass and choir)

Offertorio
(sopran, mezzosopran, tenor, bas / soprano, mezzo-soprano, tenor, bass)

Sanctus
(dwa chóry / two choirs)

Agnus Dei
(sopran, mezzosopran i chór / soprano, mezzo-soprano and choir)

Lux aeterna
(mezzosopran, tenor, bas / mezzo-soprano, tenor, bass)

Libera me, Domine
(sopran solo i chór / soprano solo and choir)

Zespoły FN ostatni raz wykonały *Messa da Requiem* Verdiego we wrześniu 2019 roku pod dyrekcją Jacka Kaspszyka z udziałem Aleksandry Kurzak (sopran), Agnieszki Rehlis (mezzosopran), Roberta Alagni (tenor), Rafała Siwka (bas); *Modlitwę* Silwestrowa Chór śpiewa po raz pierwszy.

The Warsaw Philharmonic last performed Verdi's *Messa da Requiem* in September 2019, under the baton of Jacek Kaspszyk, with the soloists Aleksandra Kurzak (soprano), Agnieszka Rehlis (mezzo-soprano), Roberto Alagna (tenor) and Rafał Siwek (bass). Silvestrov's *Prayer* is being sung by the Choir for the first time.

Modlitwa za Ukrainę

Bozhe, Ukrayinu khrany.
Daj nam sily, viry j nadiyi...
Otche nash.

Boże, obrońco Ukrainy,
daj nam siłę, wiarę i nadzieję...
Ojcze nasz.

Lord, protect the Ukraine.
Give us power, faith and hope...
Our Father.

Omówienie programu

Jan Lech

Silwestrow

W 2013 roku ukraiński kompozytor Walentin Silwestrow wraz z setkami tysięcy swoich rodaków wyszedł na Plac Niepodległości w Kijowie. Po nasilających się próbach stłumienia Euromajdanu w 2014 roku napisał *Modlitwę za Ukrainę* – utwór na chór mieszany *a cappella*, inspirowany modlitwami usłyszanymi w trakcie pokojowych protestów. Słowa: „Boże, obrońco Ukrainy, daj nam siłę, wiarę i nadzieję… Ojcze nasz" wybrzmiewają w cichej dynamice, z towarzyszeniem medytacyjnych westchnień.

Modlitwa stanowi część kompozytorskiej kroniki Euromajdanu, której główną częścią jest cykl trzech dyptyków-szkiców, wykonanych i zarejestrowanych przez samego twórcę. Muzyka stała się jego formą protestu. Jak sam mówi:

> *Te dźwięki opłakiwania ucieleśniają niezapomnianą, pogrzebową atmosferę tych dni, a w tym samym czasie – niczym ziarno – wyrasta z nich ciche wyczekiwanie Zmartwychwstania.*

W latach siedemdziesiątych cisza stała się motywem przewodnim twórczości i biografii kompozytora. Dekadę wcześniej Silwestrowa zaliczano w poczet tzw. Awangardy Kijowskiej – grupy ukraińskich kompozytorów korzystających z dodekafonii, serializmu i aleatoryzmu jako podstawowych technik kompozytorskich. Autor *Modlitwy* nie powstrzymywał się także od ostrej krytyki działań cenzury, jaką związki kompozytorskie krajów radzieckich narzucały twórcom zainteresowanym muzyką awangardową. W efekcie Silwestrow został wykluczony ze Związku Kompozytorów Ukrainy oraz otrzymał zakaz wyjazdu z kraju. Wtedy też jego twórczość obrała kierunek neoromantyczny – po dziś dzień charakterystyczne są dla niego melodyjne, często diatoniczne kompozycje.

Wśród entuzjastów i promotorów twórczości kompozytora trzeba wyróżnić Dyrektora Filharmonii Narodowej Andrzeja Boreykę, który dyrygował m.in. SWR Symphonieorchester Stuttgart podczas nagrania *VI Symfonii* Silwestrowa w 2007 roku. Jak mówił o kompozytorze dziesięć lat później w wywiadzie dla culture.pl:

> *Jestem przekonany, że jego muzyka przetrwa stulecia. Silwestrow to jeden z najwybitniejszych kompozytorów naszych czasów.*

W ostatnich tygodniach stanowisko to wybrzmiewa jeszcze mocniej.

Piotr Maculewicz*

Verdi

Śmierć Gioacchina Rossiniego w listopadzie 1868 roku pogrążyła w żałobie Italię i cały muzyczny świat. Do wielbicieli geniusza z Pesaro należał także Giuseppe Verdi, który znajdował się wówczas u szczytu kompozytorskiej kariery, będąc zarazem niekwestionowanym autorytetem moralnym i sztandarową postacią włoskiego *Risorgimenta* – ruchu walczącego nie tylko o państwową niepodległość kraju, ale także o budowę narodowej tożsamości zdezintegrowanego dotąd społeczeństwa. Verdi w porozumieniu z czołowym włoskim wydawcą muzycznym, Giuliem Ricordim z Mediolanu, powziął

* Tekst ukazał się w programie koncertu 27 września 2019 roku.

zamiar uczczenia pamięci Rossiniego mszą żałobną, która miała być wspólnym dziełem wybranych kompozytorów włoskich, a jej wykonanie miało się odbyć w pierwszą rocznicę śmierci kompozytora w bolońskim kościele San Petronio. Do pracy przystąpiło trzynastu autorów (większość z nich to postaci dziś już zapomniane), którym powierzono poszczególne fragmenty mszy, część zaś finałową *Libera me* komponował sam Verdi.

Szczytny cel był już bliski realizacji, wszyscy twórcy zdążyli na czas dostarczyć części mszy, jednak ambicjonalne spory, rozgrywki polityczne, niejasności finansowo-organizacyjne sprawiły, że do wykonania dzieła nie doszło. Proszono Verdiego, by ratował sytuację i sam skomponował całe *Requiem*, ale twórca odmówił. Idea mszy żałobnej nie dawała mu jednak odtąd spokoju, a impulsem do podjęcia zarzuconego projektu okazała się śmierć Alessandra Manzoniego w maju 1873 roku. Sędziwy pisarz należał do najważniejszych postaci włoskiego życia kulturalnego XIX stulecia, a jego epopeja *I promessi sposi* (*Narzeczeni*, 1826) stanowiła jeden z literackich drogowskazów dla całego pokolenia *Risorgimenta*. Verdi, który darzył Manzoniego uwielbieniem, był zbyt poruszony jego śmiercią, by pojechać do Mediolanu na pogrzeb – udał się tam dopiero po pewnym czasie, by oddać hołd twórcy przy jego grobie. Wtedy też przedstawił władzom miasta zamiar uczczenia pamięci pisarza wielką mszą żałobną. Choć i tym razem nie obyło się bez polityczno-finansowych kontrowersji, realizację projektu doprowadzono do końca. Kompozytor w ciągu kilku miesięcy ukończył ogromną partyturę, włączając do niej (ze znacznymi przeróbkami) skomponowaną wcześniej część *Libera me*.

Prawykonanie *Messa da requiem per l'anniversario della morte di Manzoni* odbyło się 22 maja 1874 roku w mediolańskim kościele San Marco pod dyrekcją kompozytora, z udziałem wielkiej orkiestry i studwudziestoosobowego chóru mieszanego (co było precedensem, wymagającym specjalnej zgody arcybiskupa Mediolanu, udzielonej wszakże pod warunkiem, że śpiewające kobiety stać będą z boku, ukryte między filarami, a ich twarze zostaną zakryte woalkami; po koncercie zakazane były owacje). Ponieważ świadkami prawykonania były głównie oficjalne delegacje z całej Italii, w następnych dniach

powtórzono *Requiem* kilkakrotnie w La Scali, przy nieopisanym entuzjazmie publiczności – tak zaczęła się kariera dzieła, wykonywanego na wszystkich estradach Europy. W ciągu kolejnych miesięcy odbyło się siedem koncertów *Requiem* w Paryżu, po cztery w Londynie (tu z udziałem chóru liczącego 1200 śpiewaków!) i Wiedniu.

Verdi ujął swą kompozycję w tradycyjne ramy *missae pro defunctis,* uzupełnionej o zapożyczone z nabożeństwa egzekwii responsorium *Libera me*. Dzieło zdecydowanie jednak nie ma charakteru liturgicznego – wpisuje się w szereg wielkich dziewiętnastowiecznych mszy koncertowych, którym początek dała Beethovenowska *Missa solemnis; Messa da Requiem* nawiązuje do podobnych, monumentalnych mszy żałobnych Luigiego Cherubiniego i Hectora Berlioza. Verdi odniósł się do łacińskich tekstów w sposób subiektywny – jako agnostyk i człowiek oddalony od instytucjonalnego Kościoła. Podkreślił przede wszystkim ludzki wymiar lęków i rozterek wobec śmierci: nie ma tu jej pokornej afirmacji, jak w *Ein deutsches Requiem* Johannesa Brahmsa ani pełnego nadziei, seraficznego *In paradisum*, jak w kameralnej *Messe des morts* Gabriela Faurégo. Od chwili prawykonania czyniono więc Verdiemu zarzut, że jego ujęcie jest zanadto świeckie, zbyt operowe. Jest oczywiste, że Verdi nie wyrzekł się swych doświadczeń, tworząc *Requiem*: sposób traktowania faktury wokalnej i orkiestrowej pozostaje bliski jego dziełom scenicznym, zwłaszcza nieodległej chronologicznie *Aidzie*.

Nie byłby też sobą, gdyby do maksimum nie wykorzystał wszelkich elementów dramatycznych zawartych w tekstach (lub wręcz wykreował je tam, gdzie ich z pozoru nie ma), jednak forma całości jawi się jako autonomiczna i oryginalna. Charakterystyczny jest rozkład akcentów: elementem centralnym kompozycji, któremu Verdi poświęca najwięcej uwagi, jest sekwencja *Dies irae*, trzynastowieczny wiersz przypisywany Tomaszowi z Celano, w prostych tercynach kreślący przejmującą wizję Sądu Ostatecznego. Tu teatralny nerw Verdiego objawia się w pełni, sugestywne obrazy (m.in. z „trąbą dziwnym brzmiącą tonem", stanowiąc zawsze muzyczną kulminację w różnych opracowaniach *Requiem*) dają sposobność użycia

bogatych i zróżnicowanych środków muzycznych oraz palety nastrojów, od pełnego żywiołowej gwałtowności *Dies irae* (które jako przerażające *memento* powraca kilkakrotnie), po pełną bezbrzeżnego smutku i rezygnacji końcową część *Lacrymosa* (zawierającą jedyne bezpośrednie zapożyczenie z opery – melodię z paryskiej wersji *Don Carlosa*).

Pozostałe części są krótsze i w swym wyrazie bardziej liryczne niż dramatyczne, zarazem zindywidualizowane i oryginalne. Otwierająca mszę część, muzycznie łącząca dwa ogniwa liturgii: introit *Requiem aeternam* oraz *Kyrie*, rozpoczyna się cichą, pełną skupienia modlitwą o „wieczny odpoczynek", w którą polifonicznie wplata się śpiewany *a cappella* wers psalmowy *Te decet hymnus*; w następującym dalej *Kyrie* Verdi rozwija skrzydła swej nieskończonej inwencji melodycznej, powierzając solistom i chórowi wznoszące się ku niebu błaganie, ujęte subtelnie w kontrapunktycznej fakturze. Następujące po *Dies irae* offertorium *Domine Jesu* jest rozbudowanym ansamblem solistów, któremu towarzyszy dyskretny akompaniament orkiestry; utrzymane w łagodnym, błagalnym charakterze przynosi chwilę odprężenia po pełnej patosu i tragizmu części poprzedniej. W dwuchórowym *Sanctus*, po tryumfalnym, fanfarowym wstępie pojawia się nowoczesna, „nieortodoksyjna" fuga, odmienna od erudycyjnych, neobarokowych stylizacji, które preferowali ówcześni twórcy niemieccy. Tu, podobnie jak w fudze z *Libera me*, Verdi pokazuje swój kontrapunktyczny kunszt, który rzadko miał okazję wykorzystać w operach. Zwięzłe *Agnus Dei* jest bodaj najoryginalniejszą częścią dzieła. Kompozytor uzyskuje tu niezwykle silny efekt za pomocą oszczędnych środków: w przepięknej w swej prostocie, hymnicznej melodii, która zostaje wprowadzona w brzmieniowo zaskakującym duecie solistek śpiewających *a cappella* w „archaicznych" oktawach i powraca antyfonalnie w kolejnych wariacyjnych opracowaniach z udziałem chóru i orkiestry.

W *Lux aeterna*, w formie kameralnego tercetu solistów, nastrój bezbrzeżnego smutku, wyrażony powracającymi w rytmie marsza żałobnego słowami introitu *Requiem aeternam*, zostaje przezwyciężony nadzieją na „wiekuistą światłość", lecz w finałowym *Libera me* nadzieja i pokora zdają się ustępować bardzo ludzkiemu lękowi przed śmiercią: odpowiedzią na dramatyczne

błaganie solowego sopranu o wybawienie jest powrót zapowiedzi „dnia gniewu" – *Dies irae*. Po krótkiej retrospekcji początkowych taktów introitu *Requiem aeternam* eksklamacja *Libera me* powraca raz jeszcze w fudze, która prowadzi ku skupionemu, zamierającemu w *piano* finałowi dzieła.

Kompozytor celowo nie kończy *Requiem* pełną nadziei komunią *Lux aeterna*, lecz błaganiem o zmiłowanie, zanoszonym przez człowieka targanego lękiem i wątpliwościami, tak jakby Verdi identyfikował się z postacią, która w sekwencji *Dies irae* bezradnie pyta: „Cóż ja powiem, człek ubogi? W czyje mi się schronić progi, gdy i święci nie bez trwogi?"

Short programme note

Jan Lech

In 2013, the Ukrainian composer Valentin Silvestrov joined hundreds of thousands of his compatriots on Independence Square in Kyiv. In the wake of increasingly forceful attempts to crush the Maiden Uprising, he wrote a *Prayer for the Ukraine* – a work for mixed choir a cappella inspired by prayers he had heard during the peaceful protests.

The words 'Lord, protect the Ukraine, give us power, faith and hope... Our Father' are sung in a soft dynamic, accompanied by meditative sighs.

In the composer's words:

> *These mournful sounds embody the unforgettable funereal atmosphere of those days, and at the same time – like a seed – they give rise to a quiet anticipation of the Resurrection.*

Piotr Maculewicz

The impulse that inspired Verdi to compose a funeral mass was the death of Alessandro Manzoni in 1873. The writer was one of the most important figures of Italian cultural life in the 19th century, and Verdi admired him greatly. He thus suggested to the Milanese authorities the idea of commemorating Manzoni's passing with a special piece. The premiere of *Messa da requiem per l'anniversario della morte di Manzoni* took place on 22 May 1874 in the San Marco Church in Milan. It was performed by a grand orchestra and a mixed choir of 120 singers under the baton of the composer.

In the days that followed, the *Requiem* was repeated several times at La Scala to wildly ecstatic audiences. Thus was born a work that has since been performed on every stage in Europe. Verdi modelled his piece on the conventional structures of the *missae pro defunctis*, complementing it with a *Libera me* responsory borrowed from the tradition of the exequy; however, it definitely lacked a liturgical character and was more influenced by the grand concert masses of the 19th century. The composer adopted a quite subjective approach to the Latin texts – as an agnostic and a man who kept his distance from the institutional confines of the Church, he mainly emphasised the human dimension of death and the fear and quandaries associated with it. Hence, from the very first performance, his interpretation was repeatedly accused of being too secular and too operatic. It is obvious that Verdi did not forsake his own personal experiences when he wrote the *Requiem*: the way he treated the vocal and orchestral texture resembled very much his stage works, especially *Aida*, which was composed only slightly earlier (although he also employed counterpoint devices here). He would not have been true to himself had he not exploited to a maximum all the dramatic elements included in the texts. The composer intentionally did not end his *Requiem* with the hopeful communion *Lux eaterna* but instead opted for a *Libera me* – a plea for mercy for a man tormented by fear and doubt.

Giuseppe Verdi
Messa da Requiem

Requiem

Requiem aeternam dona eis,
Domine, et lux perpetua
luceat eis. Te decet hymnus,
Deus, in Sion, et tibi reddetur
votum in Jerusalem.
Exaudi orationem meam,
ad te omnis caro veniet.
Requiem aeternam dona eis, Domine,
et lux perpetua luceat eis.

Wieczny odpoczynek racz im dać,
Panie, a światłość wiekuista niechaj
im świeci. Ciebie, Boże, przystoi wielbić
hymnem na Syjonie; Tobie dopełnią
ślubów w Jeruzalem;
wysłuchaj mojej modlitwy:
do Ciebie przyjdzie każdy człowiek.
Wieczny odpoczynek racz im dać, Panie,
a światłość wiekuista niechaj im świeci.

Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.

Panie, zmiłuj się nad nami.
Chryste, zmiłuj się nad nami.
Panie, zmiłuj się nad nami.

Dies irae

Dies irae, dies illa,
Solvet saeclum in favilla,
Teste David cum Sibylla.
Quantus tremor est futurus,
Quando judex est venturus,
Cuncta stricte discussurus.

***Tuba mirum** spargens sonum*
Per sepulcra regionum,
Coget omnes ante thronum.
Mors stupebit et natura,
Cum resurget creatura,
Judicanti responsura.

Dzień to gniewu, dzień, co zburzy
I w popiołach świat zanurzy,
Jak z Sybillą Dawid wróży.
O, jak wielka będzie trwoga,
Gdy przed ścisłym sądem Boga,
Stanie grzesznych rzesza mnoga

Odgłos trąby archanioła
Grzmiąc wśród grobów dookoła,
Wszystkich przed tron Boży zwoła
Śmierć z przyrodą oniemiała,
Ujrzy cud, gdy ludzkość cała
Na sąd pójdzie zmartwychwstała.

Liber scriptus *proferetur,*
In quo totum continetur,
Unde mundus judicetur.
Judex ergo cum sedebit,
Quidquid latet apparebit:
Nil inultum remanebit.
Dies irae, dies illa,
Solvet saeclum in favilla,
Teste David cum Sibylla.

Quid sum miser *tunc dicturus?*
Quem patronum rogaturus,
Cum vix justus sit securus?

Rex tremendae *majestatis,*
Qui salvandos salvas gratis,
Salva me, fons pietatis.

Recordare*, Jesu pie,*
Quod sum causa tuae viae:
Ne me perdas illa die.
Quaerens me, sedisti lassus,
Redemisti crucem passus,
Tantus labor non sit cassus.
Juste judex ultionis,
Donum fac remissionis
Ante diem rationis.

Ingemisco *tamquam reus,*
Culpa rubet vultus meus;
Supplicanti parce, Deus.
Qui Mariam absolvisti,
Et latronem exaudisti,
Mihi quoque spem dedisti.
Preces meae non sunt dignae,
Sed tu bonus fac benigne,
Ne perenni cremer igne.
Inter oves locum praesta,
Et ab haedis me sequestra,
Statuens in parte dextra.

Ksiąg ludzkich spraw otworzy:
Z niej to przed stolicą Bożą
Przeciw światu śledztwo wdrożą.
Sędzia tedy, gdy się zjawi,
Co się kryło, jawnym sprawi,
Nic bez pomsty nie zostawi.
Dzień to gniewu, dzień, co zburzy
I w popiołach świat zanurzy,
Jak z Sybillą Dawid wróży.

Cóż ja powiem, człek ubogi?
W czyje mi się schronić progi,
Gdy i święci nie bez trwogi?

Królu straszny w swej wielkości,
Co świat zbawiasz mimo złości,
Zbaw mnie, Zdroju łaskawości!

Pomnij, Jezu mój łaskawy,
Żem przyczyną męki krwawej:
Nie gub mnie w on dzień rozprawy.
Ty szukałeś mnie znużony,
Jam krzyż twój odkupiony:
Niech nie będzie trud stracony.
Słusznie pomsty sędzio, Panie,
Racz darować zlitowanie,
Nim rozprawy dzień nastanie.

Zbrodniarz, kajam się za winy,
Twarz mi palą grzeszne czyny;
Boże, przyjm me przeprosiny.
Tyś odpuścił Magdalenie,
Dał łotrowi przebaczenie;
Ufam też i ja w zbawienie.
Choć nie umiem prosić godnie,
Wszakże osądź mnie łagodnie;
Nie karz piekłem za me zbrodnie.
Daj mi miejsce w owiec gronie
I od kozłów miej w obronie,
Stawiając mnie po prawej stronie.

Confutatis *maledictis,*
Flammis acribus addictis;
Voca me cum benedictis.
Oro supplex et acclinis,
Cor contritum quasi cinis:
Gere curam mei finis.
Dies irae, dies illa,
Solvet saeclum in favilla,
Teste David cum Sibylla.

Lacrymosa *dies illa,*
Qua resurget ex favilla.
Judicandus homo reus:
Huic ergo parce, Deus:
Pie Jesu Domine,
Dona eis requiem. Amen.

Gdy już pójdą potępieni
W wiekuisty żar płomieni,
Wezwij mnie, gdzie są zbawieni.
Błagam, kornie bijąc czołem
Z sercem, co się zda popiołem,
Wspomóż mnie nad śmierci dołem.
Dzień to gniewu, dzień, co zburzy
I w popiołach świat zanurzy,
Jak z Sybillą Dawid wróży.

Dzień ów łzami zlan gorzkimi,
W którym na sąd z prochu ziemi
Grzeszny człowiek wstanie żywy.
Bądź mu, Boże miłościwy,
Dobry Panie, Jezu, daj
Duszom zmarłych wieczny raj. Amen.

Offertorio

Domine Jesu Christe, Rex gloriae,
libera animas omnium fidelium
defunctorum de poenis inferni,
et de profundo lacu.
Libera eas de ore leonis,
ne absorbeat eas tartarus,
ne candant in obscurum:
sed signifer sanctus Michael
retraesentet eas in lucem sanctam;
Quam olim Abrahae promisisti,
et semini ejus.
Hostias et preces, tibi, Domine,
laudis offerimus:
tu suscipe pro animabus illis,
quarum hodie memoriam facimus:
fac eas, Domine, de morte
transire ad vitam.
Quam olim Abrahae promisisti,
et semini ejus.
Libera animas omnium fidelum
defunctorum de pœnis inferni;
fac eas de morte transire ad vitam.

Panie Jezu Chryste, Królu chwały,
zachowaj dusze wszystkich wiernych
zmarłych od kar piekielnych
i głębokiej czeluści.
Wybaw je z lwiej paszczęki,
niech ich nie pochłonie piekło,
niech nie wpadają w ciemności.
Lecz chorąży święty Michał niech
je stawi w światłości świętej,
którą niegdyś obiecałeś
Abrahamowi i jego potomstwu.
Składamy Ci, Panie, ofiary
i modły pochwalne,
a Ty je przyjmij za te dusze,
które dzisiaj wspominamy.
Spraw, o Panie, niech przejdą
ze śmierci do życia,
które niegdyś obiecałeś
Abrahamowi i jego potomstwu.
Zachowaj dusze wszystkich wiernych
Zmarłych od kar piekielnych;
Spraw, niech przejdą do życia.

Sanctus

Sanctus, Sanctus, Sanctus
Dominus Deus Sabaoth!
Pleni sunt caeli et terra gloria tua.
Hosanna in excelsis.
Benedictus, qui venit
in nomine Domini.
Hosanna in excelsis.

Święty, święty, święty,
Pan Bóg zastępów.
Pełne są niebiosa i ziemia chwały Twojej.
Hosanna na wysokości.
Błogosławiony, który idzie
w imię Pańskie.
Hosanna na wysokości.

Agnus Dei

Agnus Dei,
qui tollis peccata mundi,
dona eis requiem.
Agnus Dei,
qui tollis peccata mundi,
dona eis requiem sempiternam.

Baranku Boży,
który gładzisz grzechy świata,
daj mu odpoczynek.
Baranku Boży,
który gładzisz grzechy świata,
daj mu wieczny odpoczynek.

Lux aeterna

Lux aeterna luceat eis, Domine:
Cum Sanctis tuis in aeternum:
quia pius es.
Requiem aeternam dona eis, Domine:
et lux perpetua luceat eis.
Cum Sanctis tuis in aeternum,
quia pius es.

Światłość wiekuista niechaj im świeci,
o Panie, wśród Świętych Twoich na wieki,
bo jesteś pełen dobroci.
Wieczny odpoczynek racz im dać, Panie,
a światłość wiekuista niechaj im świeci,
wśród świętych Twoich na wieki,
bo jesteś pełen dobroci.

Libera me, Domine

Libera me, Domine, de morte aeterna
in die illa tremenda;
quando coeli movendi sunt et terra:
dum veneris judicare saeclum per ignem.
Tremens factus sum ego et timeo,
dum discussio venerit atque ventura irae,
quando coeli movendi sunt et terra.
Dies irae, dies illa calamitatis et miseriae;
dies magna et amara valde.
dum veneris judicare saeclum per ignem.
Requiem aeternam, dona eis,
Domine, et lux perpetua luceat eis.
Libera me, Domine, de morte aeterna
in die illa tremenda,
quando coeli movendi sunt et terra;
dum veneris judicare saeculum per ignem.
Libera me, Domine, de morte aeterna
in die illa tremenda.
Libera me.

Wybaw mnie Panie, od śmierci wiecznej,
w dzień ów straszny,
w którym poruszone będzie niebo i ziemia,
gdy nadejdziesz by ogniem sądzić świat.
Ogarnie mnie trwoga i drżenie,
wobec Twego wiecznego sądu i gniewu,
gdy poruszy się niebo i ziemia.
Dzień ów , dzień gniewu, zniszczenia
i nędzy, dzień wielki i bardzo srogi,
gdy nadejdziesz by ogniem sądzić świat.
Wieczny odpoczynek racz im dać Panie,
A światłość wiekuista niechaj in świeci.
Wybaw mnie Panie, od śmierci wiecznej,
w dzień ów straszny,
w którym poruszone będzie niebo i ziemia,
gdy nadejdziesz by ogniem sądzić świat.
Wybaw mnie Panie, od śmierci wiecznej,
w dzień ów straszny.
Wybaw mnie!

fot. archiwum artystki

Liudmyla Monastyrska

sopran / soprano

Najbliższe plany artystki obejmują występy w Metropolitan Opera w Nowym Jorku (tytułowa partia w *Turandot* Pucciniego), Deutsche Oper Berlin (Leonora w *Mocy przeznaczenia* Verdiego) oraz w Arena di Verona (*Aida* Verdiego – rola tytułowa).

W obecnym sezonie Liudmyla Monastyrska wykonuje partię Abigail w *Nabucco* (Royal Opera House, Covent Garden w Londynie), tytułowe role w operach: *Aida* (Teatro San Carlo w Neapolu) i *Makbet* Verdiego (Bayerische Staatsoper w Monachium i podczas cyklu koncertów Opera Gala w Staatsoper Unter den Linden w Berlinie).

W sezonie 2019/2020 odnosiła sukcesy w mediolańskim Teatro alla Scala jako Leonora w *Trubadurze* Verdiego, Staatsoper Hamburg jako Abigail w *Nabucco*, a także jako Odabella w *Attyli* Verdiego z Münchener Rundfunkorchester, debiutowała również jako Tosca (w operze Pucciniego) w Teatro dell'Opera di Roma.

W sezonie 2018/2019 wystąpiła w nowej inscenizacji *Mocy przeznaczenia* w Royal Opera House, Covent Garden, w *Tosce* w Gran Teatre del Liceu (Opera Barcelona) i Deutsche Oper Berlin, jak również w Wiener Staatsoper, śpiewając partię Abigail w *Nabucco*.

W 2017/2018 debiutowała w Los Angeles Opera w roli Abigail w *Nabucco* u boku Plácida Dominga, Houston Grand Opera w roli Normy (w operze Belliniego) oraz jako Manon Lescaut (w operze Puccciniego) w Gran Teatre del Liceu.

Artystka odbyła także tournée po Japonii, śpiewając tytułową Lady Makbet z zespołami Royal Opera House, Covent Garden pod dyrekcją Antonia Pappana.

Liudmyla Monastyrska's nearest engagements include, among others, eponymous Turandot in Puccini's opera at Metropolitan Opera in New York, Leonora in Verdi's *La forza del destino* at Deutsche Oper Berlin and the eponymous role in Verdi's *Aida* at Arena di Verona.

The artist's current season engagements include Abigaille in *Nabucco* at Royal Opera House, Covent Garden, title part in *Aida* (Teatro San Carlo in Naples) and Lady Macbeth in Verdi's *Macbeth* (Bayerische Staatsoper in Munich and at the Opera Gala concerts at Staatsoper Unter den Linden in Berlin).

In 2019/2020 season, her big successes were Leonora in Verdi's *Il trovatore* at Teatro alla Scala, Abigaille in *Nabucco* at Staatsoper Hamburg, Odabella in Verdi's *Attila* with Münchener Runfunkorchester as well as a debut as Tosca in Puccini's opera at Teatro dell Opera di Roma, among others.

She started the 2018/2019 season with the new productions of *La forza del destino* at Royal Opera House, Covent Garden, performed in *Tosca* at Gran Teatre del Liceu (Opera Barcelona) and Deutsche Oper Berlin and as Abigaille in *Nabucco* at Wiener Staatsoper.

In 2017/2018 season, Liudmyla Monastyrska debuted in Los Angeles Opera as Abigaille in *Nabucco* with Plácido Domingo, at Houston Grand Opera as Norma (in Bellini's opera) and as Manon Lescaut (in Puccini's opera) at Gran Teatre del Liceu.

The artist toured through Japan singing the role of Lady Macbeth in Verdi's *Macbeth* with the Royal Opera House, Covent Garden under the baton of Antonio Pappano.

fot. Gail Hadani

Małgorzata Pańko-Edery

mezzosopran / mezzo-soprano

Absolwentka Akademii Muzycznej w Warszawie w klasie Krystyny Szostek-Radkowej, wyróżniona Medalem Magna cum Laude. Laureatka konkursów wokalnych, m.in. Wykonawstwa Polskiej Pieśni Artystycznej w Warszawie (I nagroda) oraz w Dusznikach Zdroju (I nagroda w kategorii oratoryjno-pieśniarskiej i Grand Prix).

Na scenie Teatru Wielkiego – Opery Narodowej wystąpiła w partii Poliny w *Damie pikowej*, Olgi w *Eugeniuszu Onieginie* Czajkowskiego, Suzuki w *Madame Butterfly* Pucciniego, Jadwigi w *Strasznym dworze* Moniuszki, Madelon i Bersi w *Andrea Chénier* Giordana, Margret w *Wozzecku* Berga, III Damy w *Czarodziejskim flecie* Mozarta, Zosi w *Zabobonie, czyli Krakowiakach i Góralach* Kurpińskiego, Ciotki Pelagii w *Magicznym Doremiku* Ptaszyńskiej, Rosalie w *Przysiędze* Tansmana, Krystyny w *Pasażerce* Wajnberga, Zofii w *Halce* Moniuszki i Luizy w *Diabłach z Loudun* Pendereckiego.

Artystka jest gościnną solistką Łotewskiej Opery Narodowej w Rydze. Zadebiutowała tam rolą Charlotte w *Wertherze* Masseneta, była również Olgą w *Eugeniuszu Onieginie* oraz tytułową Carmen. Z zespołem tego teatru wystąpiła w moskiewskim Teatrze Bolszoj (Olga w *Eugeniuszu Onieginie*). Śpiewała w *Czarodziejskim flecie* (III Dama) w Rheinsbergu. W Operze Śląskiej w Bytomiu oraz w Operze Bałtyckiej pojawiła się jako Olga w *Eugeniuszu Onieginie*. W Opera Nova w Bydgoszczy śpiewała partię Jasia w operze *Jaś i Małgosia* Humperdincka.

Współpracowała z wieloma znakomitymi reżyserami, takimi jak Laco Adamik, Achim Freyer, David Pountney, Maciej Prus, Mariusz Treliński, Krzysztof Warlikowski, Andrejs Žagars, Marek Weiss, Keith Warner, oraz dyrygentami – Gabrielem Chmurą, Lawrencem Fosterem, Jackiem Kaspszykiem, Kazimierzem Kordem, Miguelem Á. Gómez-Martinezem, Markiem Minkowskim, Grzegorzem Nowakiem, Krzysztofem Pendereckim i Antonim Witem.

W repertuarze oratoryjno-kantatowym Małgorzaty Pańko-Edery znajduje się wiele dzieł – msze i *Stabat Mater*, a także *IX Symfonia* Beethovena, *Aleksander Newski* Prokofiewa, *II*, *III* i *VIII Symfonia* Mahlera, *Rapsodia na alt* Brahmsa. Artystka wykonuje także utwory kameralne i pieśni.

A graduate of the class of Krystyna Szostek-Radkowa at the Warsaw Academy of Music, where she was a recipient of the *magna cum laude* award, Małgorzata Pańko-Edery has won a number of vocal competitions, including the Performance of a Polish Artistic Song Competition in Warsaw (first prize) and the Vocal Competition in Duszniki-Zdrój (first prize in the oratorio and cantata category, as well as the Grand Prix).

On the stage of the Teatr Wielki – Polish National Opera, she has performed the part of Polina in Tchaikovsky's *The Queen of Spades*, Suzuki in Puccini's *Madame Butterfly*, Jadwiga in Moniuszko's *The Haunted Manor*, Olga in Tchaikovsky's *Eugene Onegin*, Madelon and Bersi in Giordano's *Andrea Chénier*, Margret in Berg's *Wozzeck*, Third Lady in Mozart's *Die Zauberflöte*, Zosia in Kurpiński's *Superstition, or Cracovians and Highlinders*, Aunt Pelagia in Ptaszyńska's *Magic Doremik*, Rosalie in Tansman's *Le Serment*, Krystyna in Weinberg's *The Passenger*, Zofia in Moniuszko's *Halka* and Louise in Penderecki's *The Devils of Loudun*.

The artist is a guest soloist at the Latvian National Opera in Riga. She made her debut there in the role of Charlotte in Massenet's *Werther*, and also performed the roles of Olga in *Eugene Onegin* and the eponymous Carmen. In addition, together with the Latvian Opera members, she made a guest performance at the Moscow Bolshoi Theatre (as Olga in *Eugene Onegin*). She has sung in *Die Zauberflöte* (as Third Lady) in Rheinsberg, while in the Silesian Opera in Bytom and the Baltic Opera she has appeared as Olga in *Eugene Onegin*. In Opera Nova in Bydgoszcz she has performed in Humperdinck's opera *Hansel und Gretel* (as Hansel).

She has worked with such accomplished directors as Laco Adamik, Achim Freyer, David Pountney, Maciej Prus, Mariusz Treliński, Krzysztof Warlikowski, Andrejs Žagars, Marek Weiss, Keith Warner, and conductors – Gabriel Chmura, Lawrence Foster, Jacek Kaspszyk, Kazimierz Kord, Miguel Á. Gómez-Martínez, Marc Minkowski, Grzegorz Nowak, Krzysztof Penderecki, and Antoni Wit.

The artist's oratorio and cantata repertoire comprises many works, such as masses and *Stabat Maters*, Beethoven's Symphony No. 9, Prokofiev's *Alexander Nevsky*, Mahler's Symphonies Nos. 2, 3 and 8, and Brahms's *Alto Rhapsody*. She also performs chamber compositions and songs.

fot. archiwum artysty

Valentyn Dytiuk

tenor

Trzydziestoletni artysta w obecnym sezonie po raz pierwszy śpiewa partię Arriga w *Nieszporach sycylijskich* Verdiego w Deutsche Oper Berlin, a także debiutuje w Teatro Regio w Torino jako Rudolf w *Cyganerii* Pucciniego. W 2021 roku występował w Teatro Municipale Giuseppe Verdi di Salerno (Książę w *Rigoletcie* Verdiego i Nemorino w *Napoju miłosnym* Donizettiego), New Israeli Opera w Tel Awiwie (Pinkerton w *Madame Butterfly* Pucciniego i Młody Cygan w *Aleko* Rachmaninowa) oraz w Estońskiej Operze Narodowej w Tallinie (tytułowa rola w *Romeo i Julii* Gounoda i Alfreda w *Traviacie* Verdiego).

W ubiegłym sezonie debiutował w Teatro Municipale Giuseppe Verdi di Salerno (Rudolf w *Cyganerii*) i Teatro Filarmonico w Weronie (Pinkerton w *Madame Butterfly*).

W marcu 2019 roku wystąpił po raz pierwszy w Palau de la Música de València (Hrabia Vaudemont w *Jolancie* Czajkowskiego), a miesiąc wcześniej śpiewał w Israeli Opera w Tel Awiwie w przedstawieniu *Bal maskowy* Verdiego jako Hrabia Ryszard pod dyrekcją Daniela Orena. Jesienią 2019 roku wystąpił w Opéra de Dijon jako Izmael w *Nabucco* Verdiego.

Ostatnio odnosił znaczące sukcesy w Deutsche Oper Berlin (*Faust* Gounoda), a także w Israeli Opera (*Madame Butterfly*).

Valentyn Dytiuk jest zdobywcą Grand Prix Międzynarodowego Konkursu Wokalnego im. Virgilijusa Noreiki (Wilno, 2017), jak również XV Międzynarodowego Konkursu Wokalnego im. Michaiła Glinki (Moskwa, 2015).

This artistic season, the 30-years-old tenor Valentyn Dytiuk debuts as Arrigo in Verdi's *I vespri siciliani* at Deutsche Oper Berlin and as Rodolfo in Puccini's *La bohème* at Teatro Regio in Torino. In 2021, he performed at Teatro Municipale Giuseppe Verdi di Salerno as Duca in Verdi's *Rigoletto* and Nemorino in Donizetti's *Elisir d'amore*, at New Israeli Opera in Tel Aviv (Pinkerton in Puccini's *Madame Butterfly* and Young Gypsy in Rachmaninov's *Aleko*), and at Estonian National Opera in Tallinn (eponymous role in Gounod's *Romeo et Giuliette* and Alfredo in Verdi's *La traviata*).

In the 2019/2000 season, Valentyn Dytiuk made house debuts at two Italian theatres: Teatro Municipale Giuseppe Verdi di Salerno (Rodolfo in *La bohème*) and Teatro Filarmonico in Verona (Pinkerton in *Madame Butterfly*).

In March 2019, he made a house debut at Palau de la Música de València (Count Vaudemont in Tchaikovsky's *Iolanta*). In February the same year, he returned to Israeli Opera in Tel Aviv in the production of Verdi's *Un ballo in maschera* as Riccardo, under the direction of Daniel Oren. In autumn, he performed at Opéra de Dijon as Ismael in Verdi's *Nabucco*.

Recently, he has been successful at the Deutsche Oper Berlin (Gounod's *Faust*) and at Israeli Opera (*Madame Butterfly*).

Valentyn Dytiuk is the winner of the Grand Prize of both International Virgilijus Noreika Competition for Singers (Vilnius, 2017) and 15th Michail Glinka International Vocal Competition (Moscow, 2015).

fot. archiwum artysty

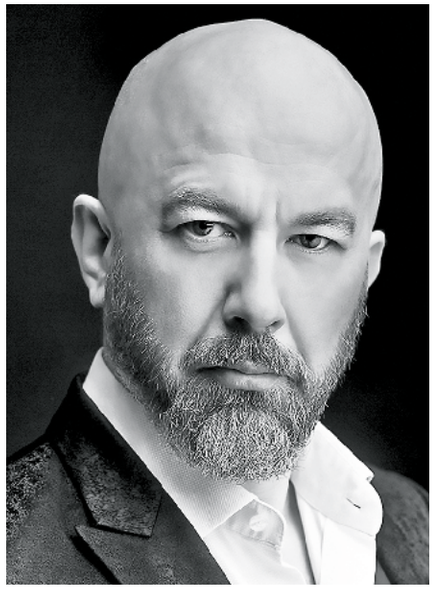

Rafał Siwek

bas / bass

Artysta regularnie występuje na prestiżowych scenach operowych: Teatro alla Scala w Mediolanie (*Czarodziejski flet* Mozarta, *Don Carlos* Verdiego), Opéra Bastille w Paryżu (*Lohengrin* Wagnera, *Moc przeznaczenia* i *Rigoletto* Verdiego, *Łucja z Lammermoor* Donizettiego), Bayerische Staatsoper w Monachium (*Nabucco*, *Aida*, *Luiza Miller*, *Don Carlos* Verdiego, *Turandot* Pucciniego, *Eugeniusz Oniegin* Czajkowskiego, *Zygfryd* Wagnera, *Don Giovanni* Mozarta), Opernhaus Zürich, Staatsoper Unter den Linden i Deutsche Oper w Berlinie, Staatsoper Hamburg (*Kniaź Igor* Borodina), Teatro Real w Madrycie, Teatro Comunale w Bolonii (*Norma* Belliniego), Teatro Regio di Parma (*Simon Boccanegra* Verdiego), Dutch National Opera w Amsterdamie, La Monnaie w Brukseli (m.in. *Zbójcy* Verdiego), Israeli Opera w Tel Awiwie, New National Theatre w Tokio (m.in. *Latający Holender* Wagnera), Teatru Bolszoj w Moskwie (m.in. *Borys Godunow*, *Pskowianka* Rimskiego-Korsakowa), Teatru Maryjskiego w Petersburgu, a także w salach koncertowych w Paryżu, Amsterdamie, Rzymie (*Requiem* Verdiego), Tel Awiwie, Tokio i innych.

Artysta śpiewał pod dyrekcją takich mistrzów batuty, jak Zubin Mehta, Lorin Maazel, Fabio Luisi, Kent Nagano, Alberto Zedda, Roberto Abbado, Semyon Bychkov, Daniel Oren, Kirill Petrenko i Marco Armiliato, współpracując ze znakomitymi reżyserami (Franco Zeffirelli, Pierluigi Pier'Alli, Willy Decker, Jonathan Miller, David McVicar i Adrian Noble).

Rafał Siwek wziął udział w rejestracjach: *Requiem* Verdiego pod batutą Zubina Mehty (TDK) i Lorina Maazela (Medici Arts), a także oper, takich jak *Edgar* Pucciniego u boku Plácida Dominga (Deutsche Grammophon), *Luiza Miller* Verdiego (Unitel), *Norma* (Hardy Classic), *Nabucco* i *Don Giovanni* (BelAir classiques), jak również uczestniczył w nagraniu *IX Symfonii* Beethovena pod batutą Lorina Maazela (Kultur).

W najbliższym czasie Rafał Siwek wystąpi w Teatro Comunale w Bolonii (*Jolanta* Czajkowskiego), Arena di Verona (*Nabucco* i *Aida*) i Bayerische Staatsoper w Monachium (*Don Carlos*).

Artysta otrzymał Brązowy Medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis" i dwukrotnie Teatralną Nagrodę Muzyczną im. Jana Kiepury dla najlepszego śpiewaka (2014, 2015).

The artist appears regularly at prestigious opera theatres, including the Teatro alla Scala in Milan (Mozart's *Die Zauberflöte*, Verdi's *Don Carlos*), Opéra Bastille in Paris (Wagner's *Lohengrin*, Verdi's *La forca del destino* and *Rigoletto*, Donizetti's *Lucia di Lammermoor*), Bayerische Staatsoper in Munich (Verdi's *Nabucco*, *Aida*, *Luisa Miller*, *Don Carlos*, Puccini's *Turandot*, Tchaikovsky's *Eugene Onegin*, Wagner's *Siegfried*, and Mozart's *Don Giovanni*), Opernhaus Zürich, Staatsoper Unter den Linden and Deutsche Oper in Berlin, Staatsoper Hamburg (Borodin's *Prince Igor*), Teatro Real in Madrid, Teatro Comunale in Bologna (Bellini's *Norma*), Teatro Regio di Parma (Verdi's *Simon Boccanegra*), Dutch National Opera in Amsterdam, La Monnaie in Brussels (Verdi's *I masnadieri*, among others), Israeli Opera in Tel Aviv, New National Theatre in Tokio (Wagner's *Der fliegende Holländer*, a.o.), Bolshoi Theatre in Moscow (Mussorgsky's *Boris Godunov*, Rimsky-Korsakov's *The Maid of Pskov*), Mariinsky Theatre in Saint Petersburg, as well as concert venues in Paris, Amsterdam, Rome (Verdi's *Requiem*), Tel Aviv, Tokio and others.

The artist has sung under the baton of such eminent conductors as Zubin Mehta, Lorin Maazel, Fabio Luisi, Kent Nagano, Alberto Zedda, Roberto Abbado, Semyon Bychkov, Daniel Oren, Kirill Petrenko, and Marco Armiliato, and has performed in the productions of outstanding directors, including Franco Zeffirelli, Pierluigi Pier'Alli, Willy Decker, Jonathan Miller, David McVicar, and Adrian Noble.

Rafał Siwek has recorded Verdi's *Requiem* under the baton of Zubin Mehta (TDK), and under the direction of Lorin Maazel (Medici Arts); Puccini's *Edgar*, together with Plácido Domingo (Deutsche Grammophon), Verdi's *Luisa Miller* (Unitel), *Norma* (Hardy Classic), *Nabucco* and *Don Giovanni* (BelAir classiques), as well as Beethoven's Symphony No. 9 with Lorin Maazel (Kultur).

The artist's future plans include performances at the Teatro Comunale in Bologna (Tchaikovsky's *Iolanta*), Arena di Verona (*Nabucco* and *Aida*) and Bayerische Staatsoper in Munich (*Don Carlos*).

He has been honoured with the Gloria Artis Bronze Medal for Merit to Culture and twice – in 2014 and 2015 – the Jan Kiepura Music Theatre Award for Best Singer.

Orkiestra Filharmonii Narodowej

Warsaw Philharmonic Orchestra

fot. Michał Zagórny

Andrzej Boreyko
Dyrektor Artystyczny /
Music and Artistic Director

Maciej Tomasiewicz
Dyrygent – asystent /
Assistant Conductor

I Skrzypce / First Violins

Maria Machowska
koncertmistrz / leader
Krzysztof Bąkowski
koncertmistrz / leader
Stanisław Podemski
zastępca koncertmistrza /
deputy leader
Justyna Bogusiewicz
Joanna Jakobs
Marian Kowalski
Aleksandra Kupczyk
Agnieszka Lewandowska
Jan Lewtak
Mateusz Marczyk
Marcin Mazurek
Marzena Mazurek
Grzegorz Osiński
Krzysztof Ploch
Marek Powideł
Dobrosława Siudmak
Michał Szałach
Krystyna Wilczyńska
Agata Krystek
Marta Piórkowska
Yanzhyma Morozova*

II Skrzypce / Second Violins

Piotr Tadzik
solista / soloist
Bogdan Śnieżawski
Dariusz Dęga
Katarzyna Dul
Grzegorz Groblewski
Izabela Hodor
Ada Kozyra-Dobrowolska
Bożena Michalska
Zuzanna Panas
Paweł Rybkowski
Piotr Sękowski
Magdalena Smoczyńska
Anna Stokowska
Krzysztof Trzcionkowski
Natalia Tuszyńska
Wiktoria Dettlaff*

Altówki / Violas

Marzena Hodyr
solistka / soloist
Marek Iwański
Piotr Bertling
Wiesława Duszak
Agnieszka Duź-Dymus
Katarzyna Henrych
Tomasz Karwan
Damian Kułakowski
Jakub Kowalik
Iwona Kuchna-Franco
Agnieszka Podłucka
Paulina Różańska-Czopka
Krzysztof Szczepański
Radosław Jarocki*

Wiolonczele / Cellos

Karolina Jaroszewska-Rajewska
solistka / soloist
Aleksandra Ohar-Sprawka
solistka / soloist
Robert Putowski
solista / soloist
Agata Dobrzańska
Kazimierz Gruszczyński
Piotr Sapilak
Mateusz Szmyt
Bogusław Tomków
Mariusz Tondera
Angelica Wais
Jerzy Wołochowicz
Wojciech Skóra*

Kontrabasy / Double Basses

Janusz Długokęcki
solista / soloist
Karol Kowal
Jerzy Cembrzyński
Piotr Chyła
Tomasz Januchta
Andrzej Jekiełek
Michał Kotowski
Marcin Wiliński
Maciej Dobrzański*

Flety / Flutes

Krzysztof Malicki
Urszula Janik-Lipińska
Joanna Gatniejewska
Seweryn Zapłatyński

Flet piccolo / Piccolo

Tomasz Bielski

Oboje / Oboes

Aleksandra Rojek
Piotr Lis
Łukasz Dzikowski

Rożek angielski / Cor anglais

Joanna Monachowicz

Klarnety / Clarinets

Adrian Janda
Grzegorz Wołczański
Krystyna Sakowska
Dariusz Elbe

Fagoty / Bassoons

Andrzej Budejko
Leszek Wachnik
Grzegorz Gołąb
Mariusz Oczachowski
Anna Muszyńska*

Waltornie / Horns

Grzegorz Sabeł
Gabriel Czopka
Daniel Otero Carneiro
Aleksander Szebesczyk
Robert Duda
Maciej Kostrzewa

Trąbki / Trumpets

Krzysztof Bednarczyk
Kazimierz Adamski
Dorota Cholewa
Mariusz Niepiekło
Michał Adamin*
Wojciech Komorzycki*
Marcin Piechuła*
Jakub Piekutowski*

Puzony / Trombones

Andrzej Sienkiewicz
Paweł Cieślak
Krzysztof Wojtyniak

Puzon basowy / Bass Trombone

Krzysztof Kott

Tuba / Tuba

Arkadiusz Więdlak

Kotły / Timpani

Piotr Domański
Daniel Kamiński

* muzyk doangażowany

Perkusja / Percussion

Tomasz Bielak
Wawrzyniec Dramowicz
Paweł Pruszkowski
inspektor orkiestry /
orchestra personnel manager

Harfa / Harp

Klara Wośkowiak
Barbara Witkowska

Fortepian / Piano

Grzegorz Gorczyca

Bibliotekarze Orkiestry / Librarians

Sławomir Bychawski
Aleksandra Świdzińska

Stroiciele / Tuners

Szymon Jasnowski
kierownik sekcji /
head of the tuning team
Jarosław Bednarski
Krzysztof Dymek

Obsługa techniczna estrady / Stagehands

Waldemar Frelak
Rafał Iżykiewicz
Michał Drewnik
Sebastian Michałek
Tomasz Śpiewak
Zbigniew Wierzbicki

fot. Grzesiek Mart

Andrzej Boreyko z Orkiestrą i Chórem Filharmonii Narodowej

Chór Filharmonii Narodowej

Warsaw Philharmonic Choir

fot. Weronika Kosińska

Bartosz Michałowski
dyrektor chóru, dyrygent / choir director, conductor

Justyna Pakulak
asystent dyrektora chóru / choir director's assistant

Henryk Wojnarowski
honorowy dyrektor chóru / honorary choir director

Soprany / Sopranos

Katarzyna Bienias
Urszula Bozik
Ewa Cupryjak
Magdalena Dobrowolska
Monika Dobrzyńska-Krysiak
Joanna Dudzińska
Elżbieta Gołębiowska-Kaptur
Bożena Grabowska
Anna Jasińska
Kinga Jaskowska
Justyna Jedynak-Obłoza
Katarzyna Kalisz-Kędziorek
Aneta Kapla-Marszałek
Małgorzata Miłkowska-Cieśla
Marta Mularczyk
Dorota Mularzuk
Maria Muszyńska
Danuta Opacka
Inga Poškutė-Królak
Magdalena Schabowska
Ewelina Siedlecka-Kosińska
Eliza Sikora
Sylwia Sikorska
Alina Smorga
Samitra Suwannarit
Barbara Szczerbaczewicz
Dorota Żwirdowska

Alty / Altos

Jadwiga Bartnik
Grażyna Cesarczyk
Beata Dąbrowska
Brygida Dobber-Sienkiewicz
Anna Fijałkowska
Dorota Filipczak
Joanna Gontarz
Małgorzata Hennig-Pochwat
Marzanna Jadczak
Olga Janiec
Martyna Jankowska
Jolanta Kaczyńska-Lechnio
Bożena Kołodziejczyk
Anna Kozłowska
Ewa Matuszewska
Ewa Mieczkowska
Aleksandra Pawluczuk
Urszula Rodowicz
Małgorzata Spodniewska-Szyndler
Anna Stawarz-Moszczyńska
Małgorzata Stupnicka

Tenory / Tenors

Mariusz Cyciura
Marcin Jaskowski
Janusz Kazanecki
Wojciech Kołbuk
Henryk Kutysz
Mariusz Latek
Robert Lawrence
Arkadiusz Malec
Andrzej Marusiak
Adam Miroszczuk
Adam Sławiński
Kacper Szemraj
Marek Szwajkowski
Zbigniew Tupczyński
Tomasz Warmijak
Grzegorz Wiśniewski
Tadeusz Wiśniewski
Daniel Woźniak
Emil Zwoliński

Basy / Basses

Krzysztof Chalimoniuk
Stanisław Daglis
Dariusz Golec
Mirosław Grabski
Sebastian Gunerka
Adam Kaczyński
Łukasz Kocur
Miłosz Kondraciuk
Andrzej Kozłowski
Bogumił Kozłowski
Krzysztof Matuszak
Marian Parczała
Piotr Stawarski
Roman Wawreczko
Piotr Widlarz
Marek Wota
Przemysław Żywczok

Korepetytorzy pianiści / Répétiteurs

Ariadna Pustoła
Ewa Wilczyńska

Inspektor Chóru / Choir Presonnel Manager

Dariusz Golec

Bibliotekarz / Librarian

Roman Wawreczko

Kalendarz koncertowy

29.03 wtorek / 19:00
Sala Koncertowa
Koncert kameralny

Jerusalem Quartet

Mozart / Bartók / Ravel

3.04 niedziela
11:00 (dzieci 3–6 lat)
14:00 (dzieci 7–12 lat)
Sala Koncertowa
Poranny i popołudniowy koncert dla dzieci

Zaczarowany bębenek

Adrianna Furmanik-Celejewska – prowadzenie koncertów

5–15.04 Sala Koncertowa
Koncerty symfoniczne

26. Wielkanocny Festiwal Ludwiga van Beethovena

10.04 niedziela
11:00 (dzieci 3–6 lat)
14:00 (dzieci 7–12 lat)
Sala Kameralna
Poranek i popołudnie dla Małych Melomanów

Poznajcie pana Händla

Lidia Szpilewska – prowadzenie koncertów

19.04 wtorek / 19:00
Sala Kameralna

Scena Muzyki Polskiej

Cracow Golden Quintet:
Natalia Jarząbek – flet
Damian Świst – obój
Tomasz Sowa – klarnet
Małgorzata Wygoda – fagot
Konrad Gołda – waltornia

Szeligowski / Paciorkiewicz / Świder / Bacewicz

Filharmonia Narodowa / Warsaw Philharmonic

ul. Jasna 5
00-950 Warszawa
tel. 22 55 17 111
filharmonia@filharmonia.pl
www.filharmonia.pl

Wydawca / Published by
Filharmonia Narodowa / Warsaw Philharmonic

Dział Wydawniczy Filharmonii Narodowej /
Warsaw Philharmonic Publishing Department

Kierownik działu / Head of Department
Ewa Chamczyk

Redaktor prowadzący / Managing Editor
Dorota Żórawska-Dobrowolska

Zespół redakcyjny / Editorial Team
Urszula Ciołkiewicz-Latek
Iwona Marciniak
Ludmiła Plitta
Anna Torebko

Opracowanie części angielskiej / English summary coordination
Martyna Ćwiek

Tłumaczenie / Translation
John Comber
Xymena Plater-Zyberk

Projekt graficzny / Graphic design
beton.

Skład / Desktop editing
studio typek

Cena / Price: 10 zł

Organizator

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Strategiczny Mecenas Roku

Bank Polski

Mecenas Roku

PGE Polska Grupa Energetyczna

Sponsorzy

FUNDACJA BNP PARIBAS

TAVEX

Patroni medialni

Partnerzy

CAROLINA TOYOTA WOLA Hybrydowe Serce Warszawy

PZU FUNDACJA

Meton CATERING
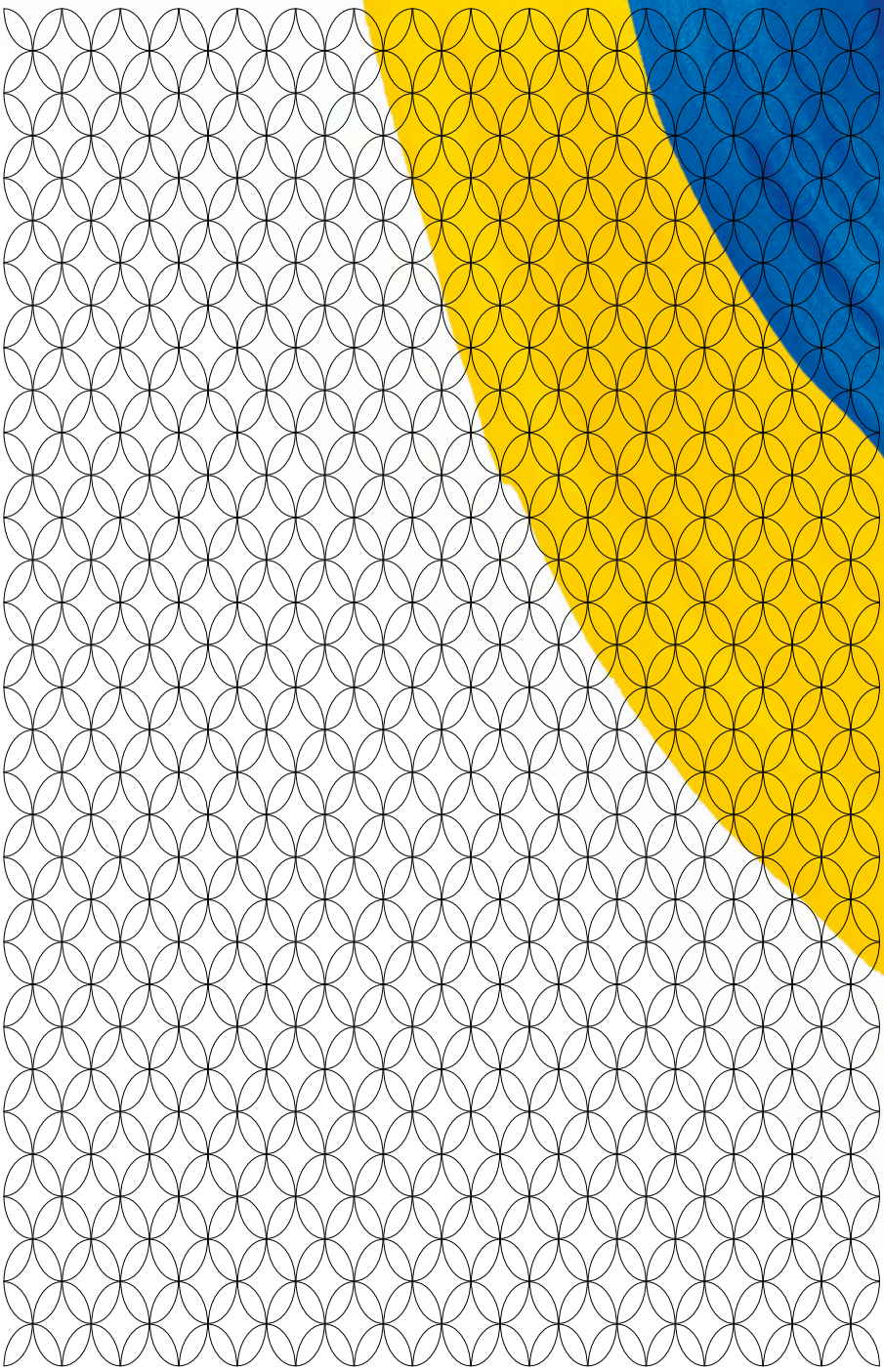
Bilety24